Noorte-leht

„Wõimaluſed.“

„Teie tuletate mulle meele Cäſarit,“ ütles Talmage, kui ta kartmatult oli wastu minemas ſalajas ſepitſetud ſurmale. Ehk küll kohtuſaalis tema pilt ta ette maha langes ning tükkideks purunes ja temale paberileht anti nende nimedega, kes olid wandunud tema elu wõtta, läks ta ſiiski otſe teed piſtnoa löökide alla.“

Mõnes inimeſes on patt nõnda wõimas, et ta läheb otſe teed ſurma, kehaliſele waimliſele ja kõlbliſele kukkumiſele, hoolimata ſelleſt, et tal kokku wariſeb õnn, terwis häwineb, majapidamimine laguneb ja et meie talle ulatame lehe, millel on nimetatud kõik pahed, mis ootawad teda.

Üks Perſia prints, kes oli jõudnud meheeani, jagas oma elu nelja oſſa: kümme aastat reiſimiſeks, kümme aastat riigiaſjade korraldamiſeks, kümme aastat lõbustusteks ja lõprusteks ning kümme aastat Jumalale. Wõib olla, et ſee plaan oli iſeeneſeſt hea, kuid ſeal tabas teda ſurm juba eſimeſe kümne aasta jooksul.

Üks kuulus haaiwaarſt opereeris oma õpilaste juuresolekul üht haiget. Arſtliſeſt ſeiſukohaſt otſustatuna, oli lõikus lõppenud hää tagajärjega. Lõikuſe lõpul pööras arſt oma õpilaste poole järgmiste ſõnadega: „Kuue aasta eeſt oleks wõinud mõiſtlik eluwiis kõrwale hoida ſelle haiguſe, ning kaks aastat tagaſi oleks lihtne abi paranemiſt toonud; täna oleme küll teinud oma kõige paremat, — kuid loodusel on ſiiski öelda ka oma ſõna. Ta ei wõta mitte alati tagaſi oma õigustatud nõuet.“ Järgmiſel päewal ſuri haige; ta lõikas oma ebaloomuliku eluwiiſi ja wiiwitamiſe wilja.

Keegi noormees oli kindlas weendumiſes, et tema elu lõpp oli kätte jõudnud. Üks kuulutaja tuli tema woodi juure ja palus, et haige kaſutaks oma elu wiimaſt tundi ning ſaawutaks pattude andeſtamiſe. Ainuke wastus, mida noormees wõis anda oli: „Kaſuta räägite ſelleſt mulle. Mul ei ole abi ſelle kuulmiſeſt; ſeſt ma tean, et pea olen kadunud igawesti. Minule on ſee nüüd liig hilja. Kaks aastat tagaſi olin ma oma igaweſe elu küſimuſeſt huwitatud, kuid püüdſin eneſeſt eemaldada neid mõtteid, ja ſee ſündis ruttu ning üsna kerge waewaga. Paistab, et tolleſt ajaſt peale ei ole miski minu ſüdant nõnda liigutanud, ka ei tunne ma nüüd ſelleks wajadust, ſeſt ma tean mis mind ootab.“

Surmawoodil pöörduda tähendab: „eluküünalt ära põletada ſaatanale ja Jumalale jätta ſuitſu.“

„Signs of the Times.“

Tõe Sõnumid

13. aastakäik. Nr. 6.

Kas pakub ristiusk midagi noorsoole?

Ristiusk pakub noorsoole iluſamaid rooſe.

Küſimus, kas wõib ristiusk noortele midagi pakkuda, on alati inimeste mõtetes olnud, niihästi wanemal kui ka uuemal ajal. Ka tänapäew on ſee küſimus nii elaw ning me kuuleme ſelle kohta mitmeſuguſeid waateid aiwaldatawat. Öeldakſe tihti, et mis on meil kõigeſt ſelleſt kaſu, kui me Kriſtuſt jälgime. Teiſelt poolt ollakſe jälle ariwamiſel, et ristiusk ei paku noortele midagi, waid ariwatakſe ſee wanade aſi olewat, ning ſeepäraſt kuuleme tihti wastuſeid: „Kui ma wanemaks ſaan, ſiis on mul aega küll Jumalale pühenduda.“ See waade on oſalt tingitud asjaoluſt, et ariwatakſe: kriſtlane olla tähendab kõik elurõõmud maha jätta. Kuid tõſielu näitab aga hoopis midagi muud ja nimelt, et ristiusk on noorte aſi.

Suured mõtlejad ja ajaloolaſed on ristiusku wõrrelnud ſuurima rewolutſiooniga, ſeſt ſee tõi eſile uuſi waateid ja pööras maailma täiesti ümber. Kui kord pilk ajalukku heita, ſiis näeme, et noored on olnud alati eſimeſed igas rewolutſioonilises liikumiſes, milliſt wäidet tõendab lugematu hulk näiteid. Noorus on olnud rewolutſiooni kandja. Sarnane lugu on ka nooruſe ja ristiuſuga. Noorus on ka ristiuſu kandja.

Jutluſtaja Mils tegi ſuuril rahwakoosolekuil järgmiſi waatluſi. Ta palus tõusta üles kõiki neid koosolijaid, kes olid end pöörnud enne 20 aastat. Selgus, et sääraſeid iſikuid leidus koosolijate hulgas 1100 hinge. Edaſi järgneſid need, kes olid endid pöörnud 20 ja 30 aasta wahel. Neid oli aga ainult 180. Kas ei ole ſiin ſuur wahe? Ja mida kaugemale wanuſes mindi, ſeda wähem leidus iſikuid. 30—40 aastate wahel oli 35, 40 ja 50 aastate kestel 40—50 jne.

Ristiusk on nooruſe aſi, eriti aga 12 ja 20 aastate wahel on aeg, mil noorus pöördub Kriſtuſe poole. Mida wanemaks aga inimene läheb, ſeda kaugemale läheb ta Kriſtuſeſt ning wanemal inimeſel on palju raskem pöörda.

Mida tõendab meile piibel? Mil pühendus Jumalale Saamuel, kes oli Iſraeli juhtiwaid mehi? Nooruſes! Kui ta ka alles oli poiſike, ſiis ütles ta: „Jehoiwa räägi, ſeſt ſu ſulane kuuleb!“ (1. Saam. 3,10).

Millal kutſuti prohwet Jeremia? Me kuuleme wastuſe tema eneſe ſuuſt, ſeſt ta ütleb, et ta on noor. (Jer. 1,6). Jeremia oli ſiis waewalt ſeitsmeteiſtkümneaastane, kuid Jumala ſõna oli noores Jeremias wägew. Ta piidi üle paganate ja kuningriikide olema, ta piidi ära kitkuma ja maha

Mõned näewad ſelles ainult takiſtawaid oikaid.

kiskuma, kuid ta piidi samuti ka üles ehitama ja istutama. (Jer. 1,10).

Meile kõigile on teada, et ka Taaniel ja tema kolm sõpra olid noored, kes olid pimedas Paabelis imelikuks walguseks. Samuti olid ka apostlid noored mehed. Keskaja kunst on kindlasti wea teinud, kui ta on maalinud apostlid pikkade juuste ja habemetega. Apostlid olid noored, päikese käes pruuniks põlenud nägudega kalamehed Kalilea mere ääres. Issand on alati noori walinud ja seda olid ka ta jüngrid, täis noorustuld ja temperamenti. Eriti tulised ja ägedad olid Johannes ja Jakobus, keda nende temperamendirikkuse tõttu isegi pitsepoegadeks kutsuti. Samuti oli ka Peetrus rahutu ning otsiwa iseloomuga, millist wõib lugeda ainult noorte iseloomuks.

Ka ajalugu pakub meile küllaldasi näiteid, kus noored on otsustanud Jumalale. Kirikuisa Origenes oli 17 aastat wana, kui ta end täiesti Kristusele pühendas. Sel ajal kiusas Septimus Seiverus kristlasi taga ning noor Origenes tahtis wabatahtlikult tuleriidale minna, et end ristiusu eest ära põletada lasta, nii et ema pidi teda pisaratega tagasi hoidma.

Benedict Nursiast, kes asutas koole ja kloostreid, oli 14 aastane, kui ta ükskinduses Jumalat otsis. Wanemad saatsid ta Rooma, et ta peaks sääl õppima, kuid ta põgenes mägede ükskindusse, tundes igatsust lunastuse järele.

Ansgar, põhjamaade misjonär, oli 14 aastane, kui ta maailma maha jättis. Tuleb wast küsimus, kas ka meie peaksime siis munkadeks saama ja maailmast põgenema. Kuid asi pole nii. Kui endid keskaega asetame, siis teame, et sel ajal arwati munkluses Jumalale meeldida wõiwat.

Franziskus Assisiist jättis 20 aastaselt kogu oma waranduse ning elas waesena, palju aga korda saatis asutades ordusid, kust pärast tuli wälja reformaatoreid.

Savonarola oli 20 aastane, kui ta Jumalale pühendus, Luther põgenes 16 ja 17 aasta wahel kloostrisse ja oli elujõuline 34-aastane noormees, kui ta oma laused üles lõi.

Päästearmee asutaja William Booth oli 15 aastat wana, kui ta Londoni räpasemais ja musteimais linnajagudes tööle hakkas, et inimesi päästa.

Meile kõigile tuntud Spurgeon oli 11 aastane, kui ta oma esimese äratuse läbi elas. Ta ei leidnud oma hingele rahu, waid otsustas kõik Londoni kirikud läbi käia. Wiimaks jõudis ta ühte methodistide kabelisse, kus ta kuulis Jes. 55,22, millised sõnad teda otsustusele tõid, nii et ta end täiesti Kristusele pühendas.

David Livingstone oli 12 aastane, kui talle selgus, et ta Jumala armuta on kadunud. Ta pühendus Aafrikale. Kui ta oli surnud ning tema laip Euroopasse taheti tuua, lõikasid mustad ta südame wälja öeldes; „Keha wõiwad europlased saada, aga süda jääb meile.“ Milleks? Ta oli neid armastanud.

Kuid kas on selleşarnaseid näiteid ka kõige uuemal ajal? Me kuuleme tihti wäljendatawat, et tänapäewa noorus on hukas ja et temas ei ole midagi head. Kuid meieaja noorsugu ei ole sugugi halwem wanema aja noortest. Ka tänapäew on noored andunud Jumalale. Ka täna wõib weel leida Taanielisid ja Joosepeid. Ialgi enne ei ole maailm niisugust suurt noorsooliikumist näinud kui seda on tänapäew. Alles 70 aastat tagasi hakkasid kristlikud noorsooorganisatsioonid tegutsema ja täna läheiwad need Pauluse sõnad täide, et kus patt on suureks saanud, sääl on armu palju rohkem olnud. Kunagi enne ei ole noorus nii sihikindlas ja nii haaratud olnud Kristuse ideedest, kui ta on tänapäew, kus saatan küll ka wägewasti töötab. Noorsoo liikumine on tänapäew suur, mida tõendab ka 60.000 päälise organiseeritud adwentnoorus, kelle südamel põleb suur ideaal: misjonitöö.

Luther ütleb, et kui saatanale kahju tahetakse teha, siis wõib see ainult noorte läbi sündida. Noored wõiwad palju häwitada. Häwitame siis saatana!

Markuse 10. päätükis on näide noorusele. Sääl on kirjutatud noormehest, kes tahtis õndsaks saada ning põlwitades Kristuse jalgade ette küsib ta, mis ta peaks tegema, et ta õndsaks saaks ja igawese elu päriks. See oli hää noormees, tal ei olnud patust aimugi.

Kristus wastas talle: „Müü oma waranduse ja anna waestele, käi minu järele ja wõta rist enesele kanda.“ Nende sõnadega wäljendas Kristus suuri põhimõtteid. See noormees ei tahtnud seda aga mitte täita. Sääl tõstis Peetrus esile küsimuse, mis kõlab nii paljude suus tänapäew: „Waata, meie oleme kõik maha jätnud ja Sinu järele käinud, mis saame meie selleşt?“

Kristus wastas talle: „Tõesti, mina ütlen teile, ep ole kedagi, kes koja ehk wennad, ehk õed ehk isa, ehk ema ehk lapsed, ehk naise ehk põllud minu ja armuõpetuse päraşt on maha jätnud, kes ei peaks saama sajakordse nüüd selsinatsel ajal wendi ja kodasid, õdesid, emasid ja lapsi . . ja tulewas ilmas igawest elu.“ (Mark. 10, 29:30).

On see wõimalik? Kas ei ole see liialdatud? Ei! Kui sa usu päraşt pead oma ema wõi isa kaotama, siis leiad sa neid Jumala kogudusest sajakordse. Kui su õed ja wennad sind usu päraşt wihkawad, siis on sul Kristuses sajakordse rohkem õde-wendi. Kui su sõber sinust lahkub su waadete päraşt, siis on sul ka usus sajakordse sõpru enam.

Siin saame sajakordselt, sääl igawese elu!

Kas wõib ristiusk noorusele midagi pakkuda?

Kui me Issandale pühendume, siis ootab meid kõige hiilgawam tulewik. Seepäraşt, otsusta täna!

Suschenhofis. K. Rose järele W-s.

Kuidas wõib noorſugu inimeſi aidata?

Nooruſel on mitmeſuguſeid ſihte ning ideaale, mida nad tahawad ſaawutada. Kindlalt ning järelejätmatult püütakſe nende poole. Ollakſe walmis raskeid ohwreid kandma, et aga etteſeatud ſihti kätte ſaada. Kuid kui kõiki neid püüdeid ning ideaale waadelda, ſiis tuleb nagu iſeeneſeſt küſimus, kas omawad need eesmärgid ka niipalju wäärtuſt, et neid wõib kätte püüda ihata. Kas ſiſaldawad nad midagi, millel on igawene wäärtus wõi on need ainult wäliſelt iluſad, ſeeſt aga tühjad ja mitte midagi pakkuwad.

See on küſimus, mis astub iga noore ette, kui ta walib eneſele elu eesmärgi. On ju loomulik, et ainult ſarnane ſiht wõib kättepüüdmiſeks kõlbulik olla, mis tõeliſelt midagi ſiſaldab. Noored on üldiſelt altruiſtlikud ning ſellele wastawalt kujunewad ka nende ſihid ning ideaalid. Nad waliwad omale ſarnaſe elueesmärgi, millega nad wõiwad kogu inimkonnale kaſulikud olla. Kuid ſiin juures on waja kõige ſuuremat otſustuſt, et ſelgusele jõuda, milline ſiht on kõige wäärtuslikum ehk teiste ſõnadega, milliſe eesmärgiga wõime kõige rohkem inimkonda aidata.

Nagu ſee üldiſelt ilmas ette tuleb, on ka ſelle asja kohta mitmeſuguſeid tõekspidamiſi ning weendumuſi. Jääb lahendada, milline on neiſt põhjendatud ning wastuwõetaw.

Üks aſi on kindel: tänapäewa inimkond wajab awitamiſt. Kõige päälistaudſemalgi waatluſel paistab meile maailma abiwajaw ſeiſukord ſilma. Siin on ahaſtuſt ja trööſtitut ſeiſukorda rohkemgi, kui omale jõuame ette kujutada. Inimeſed wajawad lohutuſt. Kuid millega wõime neid trööſtida, mis wõib neid aidata.

Maailmas on tänapäew palju teaduſi, kuid kas on ſee inimkonna hingeliſi hädaſid waigiſtanud, kas on need ſuutnud trööſtida abituid ja kurbi? Ei! Hoolimata ſelleſt teaduſekülluſeſt on maailmas ikkagi weel häda ja wiletſuſt ning waljult tõuſewad kaebликud ja abiotſiwad hüüded üles poole. Maailm wajab üht ja ſee on nimelt ewangeeliumi. On weel jõud, mis wõib inimeſi aidata. See on armaſtus puhtaſt ſüdameſt ja uſk, mis ei ole ſalalik. Kõik muu on jõuetu maailma awitama, ainult ewangeelium, mis annab inimeſtele ülewaid ja palju pakkuwaid tõutuſi, wõib weel inimkonda päästa.

Juba ſiis, kui ristiuſk tekkis, näitas ta, et tal on jõudu maailma päästa. Ka tol ajal, kui Jeeſus ſündis, wajas inimkond abi. Paganlus oli küll kunſti ja teaduſe alal ſuuri ſaawutuſi teinud nii nagu ſee ongi tänapäew, kuid ſee wäline hiilgus ei ſuutnud ometegi ſiſemiſt kõdunemiſt, kõlbluſetuſt ning häda kinni katta. Paganlikud religioonid olid eneſte wõimu inimeſte ſüdamete üle kaotanud. Oli ſügaw igatſemine Päästja ning Lunaſtaja järgi.

Ewangeeliumis, mida Kriſtus kuulutas, leidſid täitumiſt inimeſte ſalajaſemad ſoowid, mis juba nii kaua olid nende rindades tukkunud. See jõud ſuutis inimeſi hoopis teiſeks muuta, andes neile kõlbliſt jõudu korralikult elada. See ewangeelium päästis maailma tema tolleaegſeſt kõdunemiſeſt. Kriſtlaſed olid ſiin tõeliſeks maaſoolaks. Ewangeeliumiſt leidſid inimeſed rahu- ning õnnetunde, nii et nad wõiſid kartmatult iſegi ſurmale ſilma waadata.

Seõaſama ewangeeliumi wajab ka tänapäewa maailm. See on jõud, mis wõib inimkonda päästa.

Kuulutada ſeda jõudu, on elu ſuurim eesmärk. Selle ewangeliumi kandja olla, tähendab kõige kõrgemat ideaali kätte püüda. Nii on ſiis noorte kõige ülewam elu eesmärk: olla ſelle ewangeeliumi kandja. Selajal kui teaduſed, mida õpime, ainult mõistuſt arendawad, aga inimeſe hingeliſe ſeiſukorra ometigi endiſeks jätawad, pakub ewangeelium midagi ſuuremat. Ta näitab, et meil ei ole waja

(Järg waata lhk. 96.)

Iluſaim eeskuju noortele nende eesmärgile ſaamiſeks.

Meie mõju wõim.

Mis on mõju? Tunned sa seda wõimu? Kas wõib see midagi korda saata?

Meie tunneme mõju tema tegewusest. Aga enne kui tema tegewus ehk tegewuse tulemused ilmuwad, lähewad tihti mööda päewad, nädalad, kuud ja isegi aastad.

Kui mõju on üks wõim, siis peame selle wõimuga kui waenlasega wõitlema, niisama on ka selle wõimu omandamine ühendatud suurte wõitlustega. Seda ei saa kätte üksikõiksed julgusetа inimesed. Üksikõiksed, arad inimesed lasewad end pahast rohkem ehitada, kui hääst mõjust juhatada. Seega oleme nüüd nimetanud kahte mõju: hääd ja kurja, walgust ja pimedust.

Meie isiklik mõju.

Friedrich Suur ütleb: „Ei pea mitte püüdma mahe olla, sest inimese waim meelitab iseennast küllalt, waid igaüks wajab osawat tsensuuri, mis truu on ja meile näitab selgesti meie rumalusi ja eksitusi.“

Schönthau kirjutab:

„Kes täpselt tahab teada, mis ta wäärt on, tarwitseb ainult tähele panna mis ta teeb ja mõtleb siis, kui ta on teistest eraldatud ning üksinda.“

Juba warakult läheb inimesest wälja teatud mõju tema ümbrusesse. See mõju põhjustab teisi inimesi kas hääle wõi kurjale. Täna tahame pöörata oma tähelepanu mõnele niisugusele tähtsale punktile.'

Esiteks: millise mõju awaldawad minu sõnad? G. Nitsche ütleb:

„Kõlast wõib ära tunda kella; inimese kõnest tema olekut.“

Kas on see, mis mul öelda, täidetud wiha wõi armastusega? Kas see on meelitamine ja lipitsemine wõi see on tõde? Kas oleme alati ausad oma sõnades? Wäljendawad nad tõelikult seda, mis me tahame öelda? Me oleme inimesed, kes tahawad kuulutada tõtt. On see meie elus alati nõnda? Mõtleme Jumala sõna üleluse peale: „Sest sinu sõnust peab sind õigeks arwatama, ja sinu sõnust peab sind hukka mõistetama.

Nõnda awaldawad meie sõnad mõju, millel igawene tähendus on. Kas on meie teod heatahtlusest mõjutatud, wõi teeme neid wastu tahtmist? Ehk on see enesekasupüüdmine, et me teeme seda ning teist? Sünnib see mõnel iseenesekasulisel põhjusel wõi armastuse pärast? Oo, et me wõiksime läbi katsuda, milline on meie olek tõelikult?

Sääl on ema wõi isa käsk — täidab sa seda meeleldi? Teed sa seda oma wanemaid armastades wõi wastu tahtmist? Ole kindlas teadmises, muidu walmistad sa omale raskuseid hilisemaks eluks. Sest kes ei ole õppinud truu olema wäikseis asjus, ei õpi iialgi seda läbi elama suures asjus.

Millise mõju jätab minu riietus kaasinimestele? Kas siis ka riietus mõju awaldab? Oo ja, koguni wäga suurt. Riietuse wiisist ja kombest wõib otsustada inimese iseloomu. Tõsised kristlased ei riieta ennast kunagi silmatorkawalt ja wäljakutsuwalt, niisama ka hooletult ega harimatult. Selles asjas walitseb meie ajal eriline suur wabadus. Ustakse, et see wabadus ei tee kahju üksikutele; aga igawik näitab, millist mõju on awaldanud sinu riided ühe kui teise peale. Mõtle mis Grillparzer ütleb: „Püüa ise ära tunda oma wigu, sest sinu sõbrad, et sind mitte haawata, ei juhi sinu tähelepanu nendele ja waenlased ei näita neid sulle, sest nad rõõmustawad sinu wigade pärast.“

Milline mõju on minu ülalpidamisel? Schopenhauer kirjutab: „Just wäikseis asjus, millistes inimene ei pane ennast tähele, ilmutab ta oma iseloomu. Sääl wõib tihti wäitlastes, enesearmastawates tegudes end ilmutada, samuti ka piirita omawoli tujusid awaldada, mis lõpuks ei püüagi end salaja pidada, kuid seda kindlamini end warjata.“ Iga külwatud seeme kannab oma wilja. Nõnda awaldawad meie sõnad ja teod, meie toimimised, ülalpidamine ning riietus alati teatud mõju kas hääks wõi kurjaks. Ja see meist wäljamineiw mõju lewineb kestwalt edasi. G. Nitsche ütleb: „Paljud asjad osutuwad wäiksetena ja kergetena inimese kaalul, kaalutakse neid aga pühapaiga waekausil, siis on nad koguni rasked.“

Kuidas wõime anda hääd mõju? Kas ei tõuse see küsimus elawalt üles meie kõikide juures kui me õieti oleme tähele pannud seda, mis eelpool kirjeldatud? Ja muidugi. Aga kuida wõin ma jõuda soowituid seisukohani? Siin tahame esitada mõned nõuanded.

Ainult see wõib awaldada hääd mõju, kellel on kindel iseloom; kes teab, mis ta tahab, kellel on kindel eesmärk ja oma silmi eesmärgil hoides kunagi raskuste ees ei kohku. Kuid sääl kerkib küsimus jälle üles: kuidas omandan ma kindla iseloomu? Ausa, otsekohese enesetundmise läbi. Goethe ütleb:

Loodus mõjuawaldajaks eeskujuks inimestele.

„Haritud ja iseloomukindel otsib esiteks kõike süüd enese juurest, harimata ja iseloomulodew teiste juurest.“ Siin on näidatud tee, kui ta ka wast on okkaline ja raske käia. Aga kui sa tahad omada kindlat iseloomu ja et sinu mõju oleks hää, siis pead sa käima sellel teel. Ning pane tähele: mida inimene tahab, seda ta ka saab.

Seega tuleme enesekaswatusele. Ole iseenesele wali. Teistele anna kõik andeks, omale midagi! Harilikult on see aga maailmas teisiti.

Kui kunagi ei otsita wiga enese juures, siis ei wõi iialgi saada kindla iseloomuni. Maailma ja oma kaasinimeste süüdistamine ei tee sind paremaks. Pane seda õieti tähele. „Sina oled ju mees“ — ütleb Nathan. Sina oled naine. See puutub sinusse! Maailmale ei wõi sa kunagi pühendada oma täit usaldust, sest siis käib su käsi nõnda nagu G. Nitsche kirjutab: „Maailm tuleb mulle wastu kui Absalomi eesel; wajame teda kõige rohkem, siis jookseb ta alt ära ja jätab meid tamme külge rippuma.“

Kristuses on meil hää abi. Ta aitab meid saada enesetundmist ning awaldada hääd mõju. Sul pole mingit põhjust olla julgusetа, ükskinda, ja kõrwale hoiduda. Terwe su usaldus olgu Jumalal, su Õnnistegijal. Palu teda oma palwes, et ta sind kui tööriista tarwitaks oma auks. Palu teda, et ta sind aitaks wäljendada hääd mõju. Seal juures pane tähele tema juhatusi, kui ta sulle märku annab su puuduste üle.

Mõtle Pauluse sõnade pääle: „Et ma teistele armuõpetust ei kuuluta ja ise kõlwatumaks ei saa.“ Jumala arm peab sulle kõik olema.

Loe häid raamatuid, pane tähele häid eeskujusid. Herder ütleb: „Raamat on tihti inimest eluks ajaks täiendanud wõi ära rikkunud.“ Nõnda, wali oma lugemiseaineks hää materjal.

Ära kujuta omale ette, kui eralduksid sa maailmast ja piirakside oma elu kloostrimüüridega, et sa siis omandaksid kindla iseloomu ja hää mõju wäljenduse. Niisugune mõte on kindlasti wale. Sinu Issand ja meister tahab sind teha oma pärandusеks ja lapseks selle ukmata ning harimata rahwa keskel. Ole julge, alga wõitlust ja tea, et ainult seda kroonitakse, kes on wõidelnud õieti, nagu tema Issand tegi.

Weel üks punkt, mida tihti liiga wähe toonitatakse: „Ilma sõnata õige usu poole, kui nemad teie puhast elu jumalakartuses tähele panewad,“ Tihti on hää eeskuju, kui see ka aastaid kestis, rohkem teinud, kui kõik kuulutused. Mõtle selle peale. Ära ole julgusetа, kui sul ei lähe niipea korda üks ehk teine asi. Julgus ja püsiwus on ühendatud kindla iseloomuga. Jumalaga tahame ja saame seda teha.

O. Haase.

Simſon.

Simſon — ſee nimi lahendab igas inimeſes, kes temaſt kuidagi on kuulnud, waimſe ettekujutuſe inimlikuſt jõuſt ja kombeliſeſt nõrkuſeſt. Pilt, kuidas inimene olla wõiks, ning kuidas ta on; kuid wiimane Simſoni olek tuleb inimeſe waimu ilmumiſel harwa eſile. Simſon on inimkonna iſeloomupilt: mis inimene olla wõiks, mis ta on, ja milliſeks ta wõib ſaada. Niiſuguſe inimeſena kuulub Simſon jumaliku uſukangelaſte nimeſtikku (Ebr. 11). Kui paneme tähele tema iſeloomupilti, nagu meile ſeda jumalik aruanne kirjeldab, ſiis näeme muuſeas järgmiſt:

Aja waimu, millal Simſon elas, kirjeldatakſe Kohtum. 13,1:

„Ja Iſraeli lapſed wõtſid jälle kurja teha Jehowa ees.“ Nõnda oli Jumalaſt äralangenud, ſõnakuulmatu rahwapõlw Simſoni kaswataja. Simſoni wanemaid, tema ligemaid kaswataſaid, õpetawad Jumala käſkjalad, kuidas nad peawad hoolitſema nimetatud lapſe eeſt juba emaihuſt peale: „Ja nüüd hoia, et ſa ei joo wiina ega kanget joomaaega, ja ära ſöö ühtegi, mis roojane on; ... ſeſt poeglaps peab emaihuſt Jumalale olema ära lahutatud.“ Koht. 13, 4.5. Jumalik põhimõte inimeſe ihu ja waimu ülesehitamiſeks ema ihuſt peale on: hoidu pahaſt! Wanemad järgiwad Jumala ſaadiku nõuandele ning tulemus on Kohtum. 13, 24. 25: „Ja poeglaps kaswas ja Jehowa õnniſtas teda; ja Jehowa waim hakkas teda ajama.“

Nõnda, üks Jumala waimuſt täidetud noor inimſüda. Seda ſama leiame me ka Johanneſe ſünnil; • ſõnakuulelikud wanemad ja uſkmatu rahwas, wainutugewus lapſes. Luk. 1. See õpetab meile, et kus Jumala põhimõtteid täidedakſe, wõib patuſt hoolimata ſündida tugew rahwapõlw.

Mis inimene on, ſeda pilti näeme Simſoni tegutſemiſes. Kohtum., peat. 14—16. 20. Simſon on täiskaswanud, ſaab iſeſeiswaks ning kalitab ſellele wastawalt. Rajades oma jõule, käib ta mitteſoowitatud teel; teel, mis wõib roojaſtada ta ihu ja hinge. Ta läheb üles wiliſtlaſte juure. Laſeb end juhtida oma ſilmiſt, ilma et oma tulewaſe elu tagajärgedele mõtleks, ilma et küſiks, kas ſee on õige Jumala ja minu rahwa ees. Simſon ütleb oma wanemaile: „Ja, anna mulle ſee (wiliſtlaſe tüdar) naiſeks, ſeſt ta meeldib mu ſilmile.“ Selles awaldub inimeſe iſeſeiswus, et ta laſeb end juhtida oma ſilmahimuſt. Wanemaiſt ja Jumalaſt lahtilöömine toob tale orjuſe ning tema waimu wabadus piiratakſe. Nii kujunes Simſoni wabadus kõige wiletſamaks ſulaſepõlweks. Wiliſtid wõtſid teda kinni, piſtſid tema ſilmad wälja, ning ſiis pidi ta wanglas jahwatama. Peat. 16, 21.

See on inimeſte wabadus ilma Jumalata. Kuid ſiiski ſai Simſonile tema iſeſeiswal eluteel Jumala arm oſaks, kuna ta temalt ikka jõudu ſai oma waenlaſte mahaſurumiſeks. Aga Simſon tarwitas Jumala armujõudu kurjaks. Siis jättis Jumal teda maha ja ta ſai waenlaſte ſulaſeks. Nagu Simſon tegutſes, nõnda ka tema rahwas. Seeaſemel, et Jumalaſſe uskuda tema armujõu awalduste läbi, tarwitatakſe ſeda pahaſti ja tulemuſena wiiakſe Simſon wiliſtide laagriſſe wanglaſſe. Kohtum. 15, 13. Rahwas peab andma neile Jumalaſt ſaadetud wabaſtaja waenlaſele ſaagiks. Milline waimlik pimedus katab Simſonit ja tema aja rahwaſt — ſilma- ja lihahimu tagajärjed! Kohtum. 16, 19. 20. kirjeldatakſe, kuidas Simſon lebab meeltehimu ſüles. Kui ta ärkas, ei tea ta, et Iſſand on teda maha jätnud.

Tabawamalt ei wõinud Jumal eſitada pilti, mis kujutab inimeſi, kes on maha jäetud temaſt, kes ei hoolinud hoiatuſiſt ega Jumala armuſt ning muretult patus püſiſid. Pime, lootuſeta, peab jahwatama waenlaſtele käſikiwil, pääle ſelle weel kuulma inimeſte pilget! See on inimliku wabaduſe lõpp, kui Jumal on tagaſi tõmmanud oma armujõu. Ilma Jumalata on inimene patu töörüüſt. Siiski, lootuſetuſe äärmuſel, nagu Simſoni juures, wõib Jumal pääſta, kui inimene kahetſeb ning järele mõtleb, mis ta oleks wõinud olla, kui ta ei oleks käinud ſilmehimu teed. Simſon mõtleb järele. „Aga tema juukſed hakkaſid jälle kaswama.“ Ingli ſõnade järele (Kohtum. 13, 5) olid pikad juukſed Jumala ſeaduſe märk. Et kiri teatab ſiin juuſte kaswamiſeſt, ſiis tahetakſe ſellega öelda, et Simſoni truudus Jumala wastu, nägemata nagu juuſte kaswamine, tagaſi tuli. Jumala waim hakkas jälle teda juhatama. Sügawaima alanduſe tunnil, kui waenlaſed pidaſid wõidupüha tema Jumala ja rahwa üle ning ta iſe ſelleks otstarbeks pidi weel mängima, leiab Simſon oma tee Jumala juure tagaſi. Sääl tungis tema hingeſt Jumala poole lühike, palſuſiſaldaw palwe: „Ja Simſon hüüdis Jehowa poole ja ütles: Iſſand Jehowa, mõtle, palun ma, mu peale, ja kinnita mind nüüd weel ſeks korraks, oh Jumal, et ma jõuaksin weel üks kord mu kahe ſilma päraſt Wiliſtide kätte hästi maksta ... Mu hing surgu ära Wiliſtidega!“ Kohtum. 16, 28. See palwe ſiſaldab ägedat hingewõitluſt. Tema Jumal peab tale jõudu andma ſuremiſeks, et ſaaks eſile toodud Jumala au, mis on kaduma läinud Simſoni patuſe

elu läbi. Selles sisaldab süngaw alandus Jumala ees. Palwele järgnes usutegu, Simson kogub oma jõu ning müüd järgneb Jumala kohus mis tuleb Jumala waenlaste ja tema rahwa üle, et lõbustustes pimestatud maailmal silmad awada. See õpetab meile, et pattudes wangisolew inimene wõib saada Jumala wõimsaks tööriistaks, et kukutada wõimuswõtwat kurjust.

Jumala rahwa ajaloos leiame palju sarnaseid mehi nagu Simson. Peale kõige lõpetas aga Jeesus Naatsaretist waenlase wõiduhüüde täiekult. Tema elupilti tahame omale silme ette seadida, wõrreldes Simsoniga. Emaihust peale kutsutud ning juhatatud Jumala waimust, wastu seisnud kõigile kiusatusile ja patule, patust täiesti nõrgestamata, kõiki Jumalalt saadud andeid ja omadusi tema auks tarwitades, antakse teda siiski naeru ja pilkega saagiks Jumala ja rahwa waenlasele meeltehimus pimestatud rahwa juhtidest. Sääl alandab end Jeesus Jumala ees süngawasti, kuni hauani, Jumala au ja inimeste pärast. Kuid Jumalalt palutud ja saadud wäe läbi tühistab ta waenlase waleplaani, ning murrab nende surmaga tehtud seaduse oma ülestõusmise läbi (Jes. 28, 14. 15).

Kogu see pilt on meile täna lõpmata suure tähtsusega, niisama kui Simsoni ja Jeesuse päewil. Tänapäew elab terwe kristlik maailm silma- ja lihahimus ning uinub patuunes. Rahwas, kes temale Jumalast saadetud Lunastaja ära salgab oma juhatajate läbi, kes oma Jumalakartmata arwustuses pilkawad Jeesuse jumalikkuse üle, temalt kõik au riisuwad ning teda ära annawad paganatele. Sellest tunneb rahwahulk wõidurõõmu. Kuid liiga wähe on neid, kes nagu Jeesuse päewil olles patus, järele mõtlewad, mis inimene oli, mis ta on ning missuguseks ta wõib saada, kui ta tagasi pöörab Jumala poole ja järgib tema käsu nõudele: „Kartke Jumalat ja andke temale au.“ Kui Ilmut. 14, 8; 18, 2 — 20 nimetatud Paabilon kokku langeb nagu ebajumala Dagoni tempel, siis on surelikkude hädakisa (Ilm. 6, 18) palju suurem kui see, millest on räägitud Kohtum. 16. peat.. Siis kutsub Jeesus wälja oma usulapsed selle kokkuwarisenud maailma rusude alt ja wiib neid ihu, hinge ja waimu puhtuse riiki. Siis saab inimene kätte oleku, milleks ta oli loodud.

A. Walters.

Pääſtke meie hinged.

Apostel Johannes kirjutab Ilm. 21, 1: „Ja ma nägin uut taewast ja uut maad; sest esimene taewas ja esimene maa olid mööda läinud, ja merd ei olnud mitte enam. Apostel Paulus kirjutab 1. Kor. 5, 17 „.... wanad asjad on mööda läinud, waata kõik on uueks saanud„. See on kahtlemata auline olukord; aga enne kui inimsugu selle olukorrani jõuab, tuleb tal palju palju raskusi läbi teha, wõidelda ning heidelda.

Kui laew on merehädas ning pääsmist oma jõuga ei ole, siis hüüab ta abi järele. Tänapäew on see kerge: saadab raadio teel appikutse wälja ilmaruumi. On olemas rahwuswaheline appikutse signaal S. O. S. Need kolm tähte on algtähed inglisкeele sõnadest: „Save our souls — „Pääſtke meie hinged“. Iga laew, kes seda appikutset kinni püüab, peab omale pühaks kohuseks oma sõidusihti muuta ning täiel käigul õnnetutele appi sõitma. Samuti ka igal päästejaamal on püha kohus kõik teha, et õnnetuid peasta.

Kui kuulsaks saanud põhjamaade reisija kindral Nobile oma õhulaewaga alla kukkus ning igawesse jäämägede wahele langes, siis ei jäänud temal ka muud üle, kui pidi wälja saatma appikutse: „Pääſtke meie hinged“. Päewad mööduſid kartuses wastuse ootamises, lõpuks oli ühendus wälisilmaga loodud ning igast ilmajaost tõttasid päästeekspeditſioonid õnnetutele abiks.

Seda meest sääl igaweses jääs wõib wõrrelda meie maailmaga. Jumalikkudest awaldusteſt pühas kirjas tohime uskuda, et teised maailmad pattu tundma õppinud ei ole. Nad on puhtaks jäänud, kuna meie maailm patu sisse langes ja kadule pühendatud oli. Ta on kui kaduma läinud lammas 99 hulgas. Ja sellest ajast alates ei ümbritse S. O. S. hüüe mitte üksi meie maad, waid ta tungib läbi terwe ilmaruumi. „Pääſtke meie hinged“ kõlab täheſt täheni kuni uniwersumi lõpuni.

Juba esimestelt lehtedelt piibli raamatus kuuleme ning näeme seda hüüet. Me näeme waimus Adamat ning Ewat Paradiisis seiswat ning punaseks nutetud silmist pisaraid pühkiwat. Nad teawad, et nad on kadunud ja iga pisar on üks palwe: „Pääſtke meie hinged“. Esimesed wanemad pidid läbi elama, et nende armas poeg mõrtsukaks sai ning teine poeg tema ohwriks langes. Surm leidis sissepääsu ja sellest surmawärawast näeme inimsoo sugupõlwi lõpmata ridades nutes ja kaebades sisse rändawat. Igaüks teab, et peab sama teed käima ning nende sisenusest kostab palwe: „Pääſtke meie hinged!“

Nii on inimsugu õhanud ja nuukſunud aastatuhandeid. Nende nuukſunine on sagedasti muutunud waljuks hüüdeks: „Pääſtke meie hinged“. Nii oli Jakobiga. Ta oli palju patustanud. Patt oli tema weres; ta pidi waletama ja petma, kus

iganes ſai. Oma wennalt pettis ta eſimeſe ſündimiſe õiguſe, iſalt õnniſtuſe, mis wennale kuulus. Oma naiſeiſalt Laabanilt oſa waranduſt. Kuid tuli aeg, kus kõik tema üle kokku wariſes. Ta oli teepääl kodumaale; ta põgenes Laabani juureſt. Saatan oli wäljas, et teda karistada. Teiſelt poolt kuulis, et Eſaw tuleb sõjameestega, et talle kättemaksa. Mida pidi Jakob tegema? Seiſukord oli tõesti kahtlane. Aga aſi kujunes lõpuks siiski hästi. Me näeme teda üksi pimedal ööl Jabokki jõe kaldal. Ta on silmili maas; kartus on ta silmis. Öö mööbub suures wõitluſes. — Jakobi jõud kaob, — siis läbistab hommikuwaikuſt hüüe: „Ei ma laſe ſind mitte, kui ſa mind ei õnnista". S. O. S. — „Pääſtke minu hing". Sarnaſele otſuſele ei wõinud Jumal wastu ſeista. Ta tunnustab end wõidetuks ning Jakob ſaab õnniſtuſe ja uue nime: „Iſrael" — wõitja, Jumalawõitleja.

Jakob ei hüüdnud mitte üksi eneſe päraſt; ta tegi ſeda terwe rahwa jaoks. Ja nii nagu eſiiſa kord hüüdis, nii hüüdis aastaſajad hiljem terwe rahwas. Iſrael oli Egiptuſe orjuſes „wiletſuſe ahjus". Sääl pidi ta waaraole linnu ehitama — orja tööd tegema. Päewaſt päewa rõhuti neid enam. Selles hädas hüüdis rahwas Jumala poole ning Jumal kuulis ka ſeda. 2. Moſ. 2, 23—25. Sellejärele ſai rahwas wabaks ja wiidi tõotatud maale. Nüüd oleks pidanud hädahüüdel lõpp olema, aga juſt wastupidi.

Ka kõigeſuuremas wäliſes hiilguſes on rahwas hingeliſes hädas olnud. Taaweti laulud annawad ſelleſt tunnistuſt. Laul 22,2. 3. „Mu Jumal, miſpärast oled ſa mind maha jätnud? . . . „Päewal hüüan mina, aga ſa ei wasta ja ööſelgi ei ole mina mitte waid." Nii hüüab wäljapaistew rahwa edustaja, kuningas Taawet, Kolgata häda tuleb ſelles hüüdes wäljenduſele. Haaraw ja kaaſakiskuw on pilt üheſt janunewaſt hirwest, kes wee järele kiſendab, millega inimeſe ſiſemine häda wäljendud on. „Nagu hirw kiſendab weeojade järele, nõnda kiſendab mu hing ſinu järele. Mu hingel on janu Jumala järele, elawa Jumala järele. . ."

Kunagi ei ole S. O. S. hüüd inimeste hingedes waikinud. Kujutame kuidas Taniel põlwede pääl ſeiſab ning terwe Iſraeli rahwa eeſt Jumala poole hüüab: Tan. 9, 17—19. „Ja nüüd kuule, meie Jumal oma ſulaſe palwet ja tema alandlikku paluniſt"... pööra meie Jumal oma kõrw ja kuule, tee oma ſilmad lahti ja waata meie juure wiletſuſe pääle . . .

Keſk noort kriſtlikku ilma ſeiſab apoſtel Pauluſe kuju. Kirjas rooma rahwale kujutab ta inimeſe eimeſt wõitluſt. Hääd, mida ta teha tahab, ei tee ta mitte, aga kurja, mida ta teha ei taha, teeb ta küll. See wiib inimeſe kahtluſeni. Tema rinnuſt tuleb hüüe. Rom. 7. 24. „Oh, mind wiletſat inimeſt, kes peaſtab mind ſelleſt ſurma ihuſt." Edaſi... 8, 19—22 kuuleme abi järele hüüdwat terwet kaduwat looduſt. Nii kõlab üldine nutt, niikaugele kui waikſed tähed paistawad, — läbi terwe looduſe. S. O. S. „Pääſtke meie hinged".

Wiimaſes piibli raamatus tuuakſe lunaſtuſe häda ſuuremas kurblikkuſes ſilme ette. Jumal Iſa istub auliſe trooni pääl. Käes on temal raamat, aga ſee on pitſeeritud. Selles raamatus on lunaſtuſe ſaladus. Nüüd tuleb üks wägew ingel eſile ja hüüab wägewa häälega kogu ilmaruumi: „Kes on wäärt ſeda raamatut lahtitegema ning tema pitſerid katki murdma". — „Kes on wõimas kadunud inimſugu pääſtma?" Kartlik waikus oli ſelle tagajärg. Ei kuskilt ühtki wastuſt; üksi ingel, ſerawim ega keerub ei ole wõimas alla laskuma, et kadunud inimſugu pääſtma. Ta jääb kadunuks — hukkuw maailm ilmaruumi!! . . . Aga sääl — sääl katkeſtab wõõras hääl ſaladuſliſe waikuſe. Aga ſee ei ole wastus ingli hüüde pääle, waid kurblik nutt. Apoſtel Johannes ütleb iſe Ilm. 5, 4. „Ma nutſin wäga". Ta ei nutnud eneſe päraſt waid terwe maailma päraſt, kui ta nägi, et ühtki pääſtjat ei ole.

Kõik maailmad wõtſid ſeda hüüdu wastu, aga hädaoht oli liig ſuur, kuriſtik liig lai ning ſügaw — üksi ei olnud wõimas kadunuid pääſtma tulla.

Nüüd aga, ſelle ootuſe ja pinewuſe haripunktil jõuawad troosti sõnad Johanneſe kõrwu. Üks hääl ütleb: „Ära nuta, ära nuta, üks on leitud, kes wõib kadunud inimſugu pääſta, kes on wõimas allalaſkma, et ſeda plaani läbi wiia. Ja ſee on lõikoer Juuda ſuguharuſt, — Taweti juur, auline Tall"! Kõikide hulgaſt on tema ainuke — ſee ainuke terwes uniwerſumis on walmis pitſereid lahtimurdma ning kadunuid pääſtma.

. . . Ta oli sõnakuulelik kuni ristiſurmani" . . . Kolgata — pimedus katab maad, silma paistawad kolme risti kontuurid ja ühel ripub meie Jumal. Eluwürſt ſureb needuspuul. Kas wõib kuningate kuningas weel alamale astuda? — Ei! Kas wõib weel ſuuremat patukoormat oma pääle wõtta? Ei! Kunagi ei mõiſta meie hästi ſeda eneſealanduſe ſaladuſt. Ja kõige üle ſeiſab kirjutatud: ſeda tegi ta ſinu jaoks, ſeda tegi ta minu pääſtmiſeks. Kas wõime me tundetuks jääda, kui kogu rahwas nuttis ja loodus wäriſes?

Kes on Konfucius, kes on Budda, kes on Mohamed? — Armupalujad, kerjuslapſed on nad. Nende nimed tuhmuwad, aga üks jääb ja ſee on Jeeſus Kriſtus.

Nagu Nobile tema appihüüde pääle wastus ſaadeti, nii andis ka Jumal wastuſe inimſoo hädahüüde pääle. Ja mis oli ſee Jumala wastus S. O. S. hüüde pääle ilmaruumis? Nõnda on ta maailma armaſtanud . . ." Oli Jumala wastus S. O. S. hüüde pääle. Praegu kõlab weel miljonite ſuuſt ſama hüüd. Noored, mida wastate te ſelle pääle? **Fr. Sketſchus.**

Waimne kewad.

Kewad on ärkawa elu aeg. Inimene armastab elu, ta köitub olemisele; seepärast armastab ta seda aastaaega kõige enam. Kewades awaldub inimesele jumalik loojawaim oma uuendus- ja noorendusjõuga, mis püüab saawutada kuju, omale uued wormid loob ning wälja kujuneb ideaalse iluduse piltideks. Ka oma eneses kehas tunneb inimene kewade ümbermuutwat jõudu; loomulikud ja waimsed sidemed seowad inimese ja loo-

Loodus juhib meie tähelepanu igawese kewade pääle.

duse; mõlemad on olemas üksteise pärast, mõlemad püüawad lõpueesmärgile, tagasi Paradiisi täiusele. Selleşt annab meile kewad aimdust; ta on mälestus, jälleärkamine, täituw, igatsus, tõestuw lootus, rahuldaw usk.

Mida rohkem aastaaegade möödudes olemasolujõud wähenewad, seda elawamaks muutub püüe alal hoida eluenergiat. Moodne elu oma kiiruse ja rahutusega pingutab wäga närwe ja muskleid. Uued leidused kiirendawad tempood; uued rekordid kihutawad auahnust mõttetuile saawutusile. Nõnda sai äratarwitatud jõudude uuendusküsimus meie ajal äärmiselt tähtsaks. Töörwaheajad ja puhkuspausid, mis waremail aegel olid tundmatud, ei ole tänapäew enam rahuldawad. Kiidetakse arstirohtude karastawust; wäsimata jõupingutustega teewad arstid katseid, suurendada elujõude teatud rakkude mõjutuste läbi, et sel teel noorendada inimest. Peale selle oldakse wäga arwustawalt tegewuses töö kiiruse ja kestwusega ning ustakse, et on wõimalik jumaldatud keha hoidmise läbi wastu töötada liiga suurele jõukulutusele ja edendada energia elustust. Kuid suurest waewast hoolimata nähakse wähe tagajärge. Igal tulewal aastal allub inimene uusile haigustele, laastawalt häwitawad katkud. Isegi kuni liialduseni organismi eest hoolitsedes ei saawutata õiget uuendust — sest et seda otsitakse kehalikkusest, kuna päris jõuallikas on leida waimulikkuses. Seepärast, oo noorsugu, rakwasta end waimu jõuga, mis sind hoiab wanaduses wärske ja rõõmsa, mis sinu keha üles ehitab ja sellele jõudu annab. Õitsegu sulle waimne kewad! Waimne kewad, mis sind teeb nooreks ka sisemiselt.

Waimu tegewusel on tulemuseks kuju. Maailm oli tühi ja paljas ning pime. Jumala waim oli lehwimas wete üle, ta lõi walguse ja — õitswa kewade! Kõik oli wäga hea ja ilus. Jumala waim ülewalt elustas ka inimkeha eluta massi ja wormis tast Jumala kuju.

Seal tuli patt ja wõttes waimu wastu, häwitas waimu jõud ja tõi inimesele languse ja surma. Jumala eelhoolitsuse läbi ei olnud inimene ja loodus ka nüüd täielikus lootusetuses. Uuesti lõi igawene waim idee, mis wõitis ära patu ja surma. Jeesus Kristus, elawa Jumala poeg, wiis täide selle plaani. Kahtlus Jumala armu üle sünnitas patu ja tõi maailma pimeduse; äraarwamata suure armastusteo läbi pidi jälle äratatama imeses usku, pidi jälle „walgus“ tekkima inimhinge. See igawiku jaoks loodud hing pidi leidma oma jäädawa päikesetõusu maailma Lunastajas.

Kui päike seisis kesk taewast ja suur töö oli lõpetatud, põgenesid külmad talwetuuled, jõgekatwad jääpangad lagunesid, usuweed said wabaks ning paisusid suureks, wõimsaks jõeks. Kus pakased põhjatuuled olid häwitanud lootuse ning iga rõõmuseeme oli maetud meeleheite jääpankade alla, seal tuli esile uus elu. Kolgata ristilt puhusid palmipuudepiiha mõtted kui pehme lõunatuul. Armastuse kewad oli saabunud, südametes puhkesid lahti lootuse õied, rõõmu mõjul tulid esile uued kaswud ning kõik kaswas rikkale suwele, kus Jumala armukingid täies ilus õitsewad kui lõhnawad lilled, mis täidawad õhku maguse lõhnaga ja kus nende wili walmib õiguse elustawa päikese käes.

Kõige selle taga seisis igawesti töötaw waim: tema jälgedele järgnes kuju. Nõnda on olemas materjaalse elu taga hingeelu, see tõelik elu.

Kas on saabunud sinu hingele see igawene kewad? Kas tahad lõpetada oma elu lihalikkude kirgede rahuldamises wõi — waimus? „Jumal on waim ja kes teda kummardawad, peawad teda kummardama waimus ja tões.“ Tahad ja wõidurikkalt läbi minna elust, peab sul olema kindel seisukoht iseseiswas waimuilmas. Otsi meie tähtsate eelkäijate eluloost, neil kõigil oli see seisukoht. Ära lase end talutada awaliku arwamise warjunähtusest. Olgu esiplaanil su tõelik inimene, ja tahaplaanile jäägu kõik tänapäewase moodi hiilgeasjad, hooaja waimustus, äri ja kõrged kohad ning mõtle oma sisemusele ja tõelikule „endale“. Ära unusta oma hinge! Su hing on loodud, et ta igatseb Jumala poole, ning ta on rahutu, kuni ta on leidnud Jumalat! See Augustin'i wana tarkus on weel tänapäew inimpõlwe kogemus; wälises elus ei leia saa õnne.

Mida rohkem püütakse wälist warandust, seda piinawamaks muutub sisemine rahutus ning seda koledamini tuntakse tühjust. Hing nälgib! Kuld ja hõbe jookseb läbi käte — hingeliselt ollakse kerjaja! Tahad ja ka kord seista oma elu lõpul wäsinult, rahutu ja õnnetu kõige selle waranduse juures, mis oli sinu töö ja jõudude ainuke eesmärk? Kas see peaks olema elu põhimõte? Ei, ja tuhat korda ei! Kuid siin seisab surnud punkt, millele nii mõnigi elu maandub. Wälja moodsa aja waimule pühendatud elu umbtänawast, enne kui sa waluga pead läbi elama arwuta meeleheiteid, muret, ekstimisi ning lõpuks suure pettumuse!

„Sest mis kasu on inimesel sest, kui tema kõik maailma kasuks saaks, aga oma hingele kahju teeks?“ Ela hinge elu! Sinu wahekorrast sellega, kes on igawene, oleneb ära jõud, püsiwus ja eneseselgamine. Oma hinge sisemuses tunned sa seda suhet, tunned end ühe olewat jäädawaga, oled sündinud igawesest wäest. Hinge elus ei ole otsustaw materjaalne tulemus, waid ainult tõde üksi! Tõde, mida sa pead awaldama igapäewases elus, mis sind teeb tugewaks, tegewaks ja õnnelikuks. Siin sisaldub Jeesuse Kristuse suuruse saladus.

„Sest mina olen kuningas; ma olen seks sündinud, ja seks ilmale tulnud, et ma tõele pean tunnistust andma; igaüks, kes tõe sees on, see kuuleb minu healt.„ (Joan. 18,. 37). Oled sina tões? Kuuled ja seda healt, kes sinu eest palub: „Pühitse neid oma tõe sees“? Ülempreesterlikus palwes ütleb ta oma isale: „Otsekui sina mind oled läkitanud maailma, nõnda läkitan mina neid ka maailma.“ (Joan. 17, 17. 18.) Noor sõber, siin on sinu saatmine, sinu elu otstarwe! Aga — sa pead uuesti sündima; sa pead kogema hingelise uuenduse Kristuse waimu läbi. „Oo õnnis, õnnis on see, kes on saanud Jumalalt kõrge idee, millele üksnes ta elab ning tegutseb, mida ta peab paremaks kui oma rõõmu, mis on alati noor ja kaswaw. (Jean Paul.) Kaasa ehitada tõe ja õiguse riigis, Jumala riigis, see on kõrgeim idee, mida Jumal on kinkinud inimestele, auliseim elueesmärk. Igaühele on see antud, igaüks täidab oma elu otstarwe sellele ideele järgides. Kõikidest saatanlikkudest wõimudest hoolimata sammub ta wõidurikkalt üle maailma aastatuhandete wältusel. Temale järgneb kuju. Kõik selle Jumala riigi põhimõtte teostajad ootawad „uut maad ja uut taewast tema tõotuse järele“. (2. Peetr. 3, 13.) Johannes waatas uue maa igawest kewadet: „Ja ööd ei ole seal, ja neile ei ole küünalt ega päewa walget tarwis, sest et Issand Jumal neid walgustab, ja nemad peawad kui kuningad walitsema igawesti igaweseks ajaks.“ (Ilm. 22, 5.)

E. Berner.

Igawene noorus.

„Noorus! See on kuldne sõna, aga reeglipäraselt tunnewad enamjagu inimesi tema tähendust alles siis, kui see juba on möödas. Alles siis tunnewad nad täit wäärtust, mis sisaldub selles sõnas ja olekus, mida see sõna wäljendab.“

Luise Otto.

„Ole rõõmus, noor mees, oma noore ea sees.“ Kog. 11, 9. — „Noorusajast, noorusajast, kõlab . . .“, nõnda kuuldakse kokkutulnud wanemate ja noorte inimeste suust kõlawat. Kui on lauldud wiimane salm, walitseb sügaw waikus. Igaüks on oma mõtteis. Wanemad mõtlewad möödunud päewadele. „Ma tuhat soowidega wälja läksin, kuid pettumult ma jälle koju tulin . . .“ Nende süda ei leidnud maalimas rahuldust, mida ta oli otsinud. Täis lootuseid olid nad wälja läinud, sisemiselt tühjad olid nad tagasi tulnud. Maailm oma rõõmudega ei wõinud neid rahuldada. „On süda kord tühjendatud, ei saa ta iialgi enam täis.“ Nad ei tea midagi alati jookswast elu allikast, mis on Kristuses. Läbi läinud mõnesuguseist pettumusist, ei usu nad tema jälleelustusse. Muidu peaksid nad teisiti mõistma luuletaja sõnu. Sellesse gruppi kuuluwad nooremad käiwad ka oma mõtetega üksikuil teil. Nad ei mõista, miks wanemad leinawad oma noorust. Mõned noorematest soowiksid 2, 5 wõi 10 aastat wanemad olla. Nad pahandawad, kui neid peetakse weel „nõnda nooreks“. Nad ei saa aru, kuidas ei wõi täituda nooruspäewade lootused. Senini on ju läinud kõik nõnda

hästi. Need, ja weel palju teisi mõtteid tormawad läbi nende sisemuse. Nendes aga walmib otsustus: „Mul ei pea nõnda minema kui teistel. Ma tahan jääda alati nooreks."

On hea teha sellist kindlat otsust ja tahtlik olla seda läbi wiia. Õnnistussoow, mida Mooses Asserile ütles, peaks seisma alati me silme ees: „Su wanadus olgu kui sinu noorus." Ehk meile peaks olema alati ülesõhutuseks Blüthgen'i sõna:

„Igawene allikas on noorus,
rõõmsalt wulisedes jooksеb ta,
End pese temas, tarwita ta woorust,
Ei iial siis su süda wanaks saa!"

Ei tohi ka põlata wanemate, kogenute nõuannet. Nad annawad meile nõu, sest et nad soowiwad, et meie rõõmus, puhas noorus wõiks hoiduda selle maailma pahedest, isegi siis, kui meie juuksed on juba hallid wõi walged. Eelmine salm sisaldab ka nõuannet: „Kasuta nooruspäiwi". Täida need niisuguste woorustega, mis sind rõõmustawad ka su wanul päewil. Goethe ütleb: „Inimene omandagu enesele mõni wäärtuslik harjumus, mille läbi ta wõib tõsta oma meeleolu rõõmsail päiwil ning end kindla hoida kurwail päiwil. Aga see peab olema midagi tublit, wäärtusliku, mida ta enesele külge harjutab ja millele tal oleks respekt igas eluolukorras." Kuidas on see wõimalik? Püha kiri wastab selle peale Nutulaul 3, 27: „Hea on mehele, kui ta iket omas noores eas kannab." See tähendab, kohkumata töö juure minna, õppida meister olema iseenese üle. Nõnda kui on wanu, kes ei saa aru noortest, nõnda on ka noori, kes ei saa aru wanadest. Kui ilus on aga see, kui wanad wõiwad olla rõõmsad ühes noortega. Muidugi edeneb siis asi enamasti rahulikumalt, ettewaatlikumalt ja küpsemalt. Ja kui ilus on, kui noored inimesed wõiwad wanemate wastu üles näidata natuke mõistust ning arusaamist. Siis on saawutatud kohe kooskõla. Mõned unustawad, et pühas kirjas ei ole ainult öeldud: „Keegi ärgu põlaku sinu noorust", waid ka: „Ära põlga wanade nõu."

Me kõik teame, et eluaja kestwus siin maailmas on lühike; surm, kui elu suur waenlane, wiib meid ära. Siiski ei tarwitse me karta, sest me teame, et meil on „igawene elu" usu läbi Jeesusesse Kristusesse. Nõnda peab olema see aeg ettewalmistuseaeg tulewasele, igawesele kewadele. Ainult küsimus on, kas me tõelikult oleme ettewalmistatud! Kuna paljud püüawad alal hoida oma maapealist iludust, unustawad nad õige ettewalmistuse igawiku jaoks. Mida kõike küll ei pakuta kui õiget wahendit „jõu ja iluduse" saawutamiseks, et „igawesti nooreks jääda"! Seal pakutakse meile soola, et sellega uuendada oma jõudu; teine pakub õli, et seeläbi üles ehitada sisemist kui ka wälimist inimest; kolmas ütleb meile, kui mitu kalooriat me toit wõib sisaldada et jääda nooreks ja saledaks; neljas teab, kuidas warustada õige rikkalikult daami tualettlauda, tõendusega: „Mõjub kindlasti — tuhatkordselt". Kas see ei ole kõik muretsetud otstarbeks, et noorsugu petta? Kes tahab selleşt osa wõtta? Ja oma elu lõpul peawad nad kõik tunnistama, et ei saa takistada „wananemist".

Ma ei mõtle, et meie wälisinimese korrashoidmine ei wääri tähelepanu. Kutsub ju apostel Paulus meid üles, meie ihu eest hoolt kandma kui Jumala templi eest, milles wõiks elada Jumala waim. Milline suur ülesanne meile! Walitsusõigus oma keha üle on ainult sul, aga tea, et sa pead ka aru andma Jumalale, kuidas sa oled kasutanud wõi raisanud andeid ja jõude. Igas olukorras pead sa püüdma, *alal hoida oma südame ja ihu puhtust*. Sinu eesmärk peab olema omal hoida organismi, millest lähewad wälja terastatud ja taltsutatud jõud sinust juhituina õigeile teile, Jumala auks ja õnnistuseks sulle ja sinu kaasinimestele. Kuid omast jõust, ilma Õnnistegija abita, ei suuda sa seda teha. Jeesus seisab sul kõrwal oma jõu ja abiga. Tarwita neid! Su Õnnistegija hüüab sulle: „Mina elan ja teie peate ka elama." Meil peab olema elu ja täielik rahuldus. Su Õnnistegija tahab ka, et sul oleks igawene elu ja sellega ka „igawene noorus". Kui sa tahad saawutada seda kõrget eesmärki, siis pead täitma järgmiseid punkte siin maa peal elades:

1. Ole rõõmus omas nooruses. Kog. 11, 9.
2. Olgu sulle liig kahjulikud selle maailma kaduwad rõõmud. (1. Kor. 6, 19.)
3. Kuula wanemate ja targemate nõu, kellele sa wõid kindla oma usalduse.
4. Oma põhimõtteid oma elu jaoks.
5. Pinguta ja wõitle, et kindlaks jääda oma põhimõttele igas eluolukorras.
6. Ära ole liig uhke, et ära tunda wiga, mida ja teinud, waid paranda end.
7. Ära unusta iialgi palwet.
8. Walmista end ette igawikuks.
9. Rõõmusta igawiku üle, olgu sellele juhitud kõik sinu mõtted ja püüded.
10. Wõta Jeesus oma juhiks.

Pühendad sa oma tähelepanu nende kümne punktile ja täidad neid, siis ei pruugi sul karta „igawese nooruse" pärast. Isegi kui sa siin maa peal oled saanud wanaks ja halliks, „pead sa jälle nooreks saama kui kotkas"!

„Igawene allikas on noorus,
rõõmsalt wulisedes jooksеb ta,
End pese temas, tarwita ta woorust,
Ei iial siis su süda wanaks saa!"

Otto Haase.

Mis tähendab sõprus?

Küsime kord enestelt: mis me mõistame sõpruse all? — Sõprus tähendab, seotud olla, kahe hinge ligidane ühendus, kelle südamed on saanud üheks. See on midagi kallist, suurt, mida Jumal on meile kinkinud. Sõprus on armastuse pant, üks igawene, jumalik wara, ta on pärit taewasest kodust.

Me nimetame nii palju armastuseks, mis ei ole selle nime wäärt, seepärast tahame kord selgusele saada tõelise armastuse üle, tahame järele mõelda, mis tõelikult sõprus tähendab. Sõna „sõprus" sisaldab lõpmata palju, kuid ainult wähesed inimesed tunnewad ja aimawad seda. See on suur igatsus, mida Jumal on istutanud meisse, ja mis siis waigistub, kui me kord jõuame eesmärgile. Jumal on meile juba siin kinkinud armastust; see on nähtaw pant sõprusest, mis on mõõtmata kõrgem, pühem ja õnnelikum. „Kui ma tunnen, et keegi inimene mind armastab, siis saan ma ka kergemini uskuda, et Jumal mind armastab," ütles kord üks usklik mees. Jumala armastus, mis paistab sageli nii kaugel, nii kättesaamatu, tuleb meile ligidale maapealses armastuses ja sõpruses, mis on puudulik järelkuju eelmisest. Kuid kui kurb on, et me inimesed tihti seda parimat, mida Jumal on annud meile, maha kisume oma puudulikkusesse ning roojastame pattudega. Tõelik sõprus on jäädaw, nagu kõik, mis tuleb Jumalast. Ning kui tänulikud peaksime me olema, kui Jumal lasеb meile osaks saada sellise sõprusel Me ei pea seda mitte wastu wõtma kui midagi iseeneseстmõistetawat. Iga päew olgu uuesti üks teisele kingituseks, mille üle me rõõmustame ning mille eest me wõime tänada Jumalat. Sõprusepidamine kuulub ka meie elu kohustustesse; see ei ole ainult kingitus, waid ka eluülesanne, mille eest me wõime tänada Jumalat, kuna me seda kõrgel hoiame.

Sõprus nõuab meilt ka aega ja ohwrit, tema eest peab hoolitsetama nagu mõne taime eest, mis peab kaswama ning mida ei wõi unustada päewakski. Ta on kui pärl, mis kaotab oma hiilge ja läheb tumedaks, kui teda ei tarwitata. Seepärast ärge sulguge rinda, waid laske wäljuda oma sõprusel, et ta ikka heledamini paistaks.

Kui sõprus peab jääma tõelikuks ja wäärtuslikuks, siis peab ta olema rajatud jäädawale alusele. Kui me tahame, et meie sõprus oleks jäädaw, siis peab ta sisaldama midagi kadumatut, igawest. Ainult siis peame kedagi oma sõbraks walima ja temale kinkima oma täie usalduse, kui temaga läbikäimine meid siseniselt üles ehitab. Mida aujamad ja puhtamad on ühised huwid, mida kõrgem on eesmärk, mille poole me püüame, seda kindlam ja püsiwam on sõprus. Ärge saatke mööda aega sõprusega, mis teile ei too mingit kasu. Kui te olete leidnud inimese, kellele te tahate kinkida oma armastuse, siis tehke kõik selleks, et teie ühendus ei jääks peatama wälistele asjadele, waid et tal oleks tuum. Sõprus on liiga kallis selleks, et olla ainult mänguasi.

Kui te märkate, et ta teile ei ole ülesehituseks, waid teid maha kisub, kui teist wäljaminew puhtus ja ausus wastukaja ei leia, waid lämbub, siis peab walwel olema, sest see on kardetaw julgustükk. Kui tahame luua sellist ühendust, peame tundma oma tugewust, oma mõju sundiwat wõimu. Kõige esiti peab meil olema kindel teadmine, et Jumal on meile juhatanud teise ning näidanud meile meie ülesannet. Kui see nõnda on, siis teame, et Jumal meid ka aitab, ehk kui meile ei pea osaks saama kordaminek, siis meid hoiab, et me ise kahju ei kannata.

Kui meil kord on sõber, kes wäärib seda nime, siis peame talle kinkima oma terwe usalduse. See ei tähenda mitte, et me peame talle teatama oma iga mõtte.

On olemas alati asju, mis peawad jääma saladuseks hinge ja sõbra wahel, ja mida süganam meie sisemine elu, seda rohkem hoiame me seda palsastamast inimpilkudele, kui need ka olekski meie kõige ligidama ja armsama sõbra omad. Aga me peame usaldama oma sõpra, et tal wõiks olla osa meiega. Me peame õppima eneset rääkima, meie läbielamusist, mõtteist, wõitluseist ja lootuseist; me ei pea temale jätma ainult wäliseid asju, waid peame laskma teda sisse astuda oma südame püha paika. Mõnele on see raske, kuid seda peab õppima. See on ohwer, mida meilt nõuab sõprus. Teistel on jälle süda keelel; nad on üsna täidetud oma asjust ja juhusist, nad ei räägi millegist muust ning ei pane tähelegi, kui ühekülgne on nende sõprus.

Wõtke omale aega, et oma mõtetega enda sõbrasse süweneda, olgu tema elamused teile tähtsad. Kui ta tahab waikida, siis ärge käige küsimustega ta peale. Ärge wahetage usaldust uudishimuga. Püham, kõrgeim usaldus on see, kui üks teisele wõib usaldada saladust. Armastus ei ole mitte ainult maitsmine. Kes tahab armastada, ei pea kõrwale hoidma wõitluseist ja pingutuseist; ta peab olema tugew, tugew k a n n a t u s e s, k a n d m i s e s ja k a n n a t l i k k u s e s. Niikaua kui me sellel puudulikul maal elame, wõiwad ka kõige ligidamas wahekorras esile tulla wastolud ja arusaamatused, ekslimised ning haawamised. Kas me

peaksime siis oma sõbrale asetama tooli ukse ette ning rääkima kibedast pettumusest? — Ei, otse siis peab meie armastus end ilmutama. Tihti kuuldakse ütlema: „Igaühelt oleks võinud ma wastu wõtta seda ülekohut, aga et see minu sõbralt tuleb, siis on see mulle liig walus ja ma ei suuda seda andestada.“ Nõnda rääkijal on mõistmata õige sõprus. Kas ei ole siis enam makswust kõigel heal, mis meile on osaks saanud meie sõbra poolt, kui et ta ükskord on eksinud inimlikus nõrkuses?

Armastuse kroon on, et ta wõib andestada. Ja kellel oleks selleks rohkem õigust kui temal, keda me oleme nimetanud oma sõbraks ja kellele me ikka ja jälle oleme kinnitanud oma sõprust! „Kui palju ma armastan, nii palju ma mõistan,“ ütles pühа Bernhard Clairvaux, ja mõista tähendab, andeks anda.

Me ei pea mitte ütlema: mis kord on murtud, see on siis ka katki! Sest tõelik sõprus on elaw organism; murdub seal kord üks liige, siis kaswab see jälle kinni, ja mida elawõimulisem sõprus on, seda rutemini paraneb haaw ning seda wähem jätab ta järele jälgi. Kellel ei ole jõudu ega tahet, oma armastuses kannatada ja liiategemist wastu wõtta, see ei peaks sõlmima mingit sõprust.

Õige sõpruse näituse saame sõpruses Jeesuse ja Petaania Maria wahel. Üks ainukene näitus Jeesuse elust on küllalt, et näidata selle sõpruse ligidust. Mõtleme: Jeesus rääkis kolmandat korda oma eelseiswast kannatusest ja surmast. Iseenesest mõista ootab ta, et jüngrid teda hästi mõistaksid, kuna ta oli elanud nendega kolm ja pool aastat ligidaimas ühenduses. Kuid arusaamata waatawad nad tale otsa, nagu juba kakskorda ennem. Jeesus saab kurwaks, sest kaheteistkümne jüngri hulgast, kellele ta oli awaldanud nii palju armastust, ei leidnud ta ühtki, kes oleks teda mõistnud. Ta mõtleb Petaania pääle, kus see usaldatud waikne kodu; sääl oli üks hing, kes teda mõistis. Sinna tahtis Jeesus minna. Siin näeme jälle, kuidas inimene Jeesus inimlikult mõtles ja tundis. Ta läks Petaaniasse, ning kui Maria nägi tema palet, waatas ta kohkunult üles. Tema terwes olekus peitus midagi, mis Mariat täitis pühа aukartusega. Sisemine kurbus awaldus temale. Tema süda täitus siigawast kaastundest ja kurbusest, sest ta mõistis, et Jeesus kannatas. Kohe oli Maria tundnud, mida tema jüngrid ei aimanud. Nüüd mõtles ta järele, kuidas saaks ta temale awaldada oma suurt armastust. See pidi sündima mingil erilisel teel. Armastuse läbi wõis ta ehk kergendada Jeesuse kannatust. Järsku tuli tale meele, et tal oli olemas kallis palsam, mida ta oli kord ostnud kalli raha eest ning alalhoidnud. Ta tõi salwi ja walas seda tema pähe. Kui rahustaw palsam tungis see Jeesuse hingesse. Ta tundis, et Maria mõistis tema kannatust, ning see täitis teda tänutundega. **Roedicke.**

Lehekülje ääre.

„Kõiges, mis inimene kirjutab, peaks ta jätma lehekülgele parandusteks waba ääre!“ Henry Drummond'il oli täiesti õigus, kui ta kirjutas selle lihtsa lause. „Meie koolilapsed wõiwad siin mõelda küll äärele, mida nad oma kiritööde ja etteüteluste juures peawad jätma wabaks õpetaja paranduste jaoks, kuid wanemad inimesed wõiwad sellega ka midagi teist mõista.“

Iga inimelu on esiteks puhas lehekülg. Aga aegsasti, enne kui laps on kirjutama õppinud, kirjutab saladuslik käsi omad tähed ja märgid tühjale lehele. Esimesed muljed, mida lapse silma wõrknahk tajub, tema waimus esile tulewad tundmised ja esimesed muljed, mis täidawad tema wäikest südant, on laused, mida kirjutab nägematu käsi esimesele elulehekülgele. Hakkab laps nüüd ise kirjutama ja mõtlema, siis omandawad nägematud märgid, tähed ja laused, kuju ja olemasolu. Kus aga kiri on arusaamatu ja wigane, seal teeb isa ja ema, teewad õpetajad ja sõbrad lehekülje äärele parandusi. Tihti on lehe äärel rohkem kui lehe enda peal, ning õnn selle lapsele, kes end parandada laseb ja parandusest õpib kuidas wigadeta ehk wähemalt ilma suurte wigadeta wõib täita lehekülje lehekülje järele. Lehekülje äär on nii mõnelegi inimesele äraarwamata suurt kasu saatnud ning suurimad waimud inimlastest wõlgnewad oma saamise ja wõimise lehekülje äärele. Hiljuti tuli awalikkusele äärakiri Heine laulust: „Du bist wie eine Blume“ (Sa oled kui lill). Lehekülje äär tõendas, kui tõsiselt luuletaja oli wõidelnud wormiga, kuidas ta jälle ja jälle rea rea järele ning riimi riimi järele oli muutnud, et lõpuks hästi korraldatult wõisid ilmuda mõlemad lühikesed salmid. Sedasama leiame ka Beethoven'i As-dur-Sonate (wariatsioonid ja leinamarss) original käsikirja juures. Ka seal tõendab lehekülje äär, et ka nii suur meister nagu Beethoven, midagi ei raputa wälja käiksest, waid on esile toonud meistritöö kestwate korrektuuride ja läbikriipsutamiste waral. Nõnda iseloomustab lehekülje äär meistert; meister ei ole kunagi walmis, ehk küll maailm kiidab teda walminuks.

Kõige tühjemad waimud, kui üldse wõib olla jutt „waimust“, on nõndanimetatud walmid wõi täielikud. Need ei jäta lehekülje äärt wabaks. Naelutatuna oma seisukohale, kinni aheldatud kord

tehtud otsusele ning seotud oma kogemusele, ei tunne nad oma waadete korrektuuri wajadust. Uued ajad tulewad esile, ning uued waated kutsuwad üles järelmõtlemisele, kuid nemad on need „liigutamatud“ ja seisawad weel täna samal alusel, kus nad seisid weerand aastasada tagasi. Kindlasti tublid waimud . . . aga tühjad, ja kui tühjad!

Wõib olla üsna mõnus, püsida kord õpitu ja kogetu juures ning kõrwale tõrjuda iga korrektuuri, kui hädatarwilik see ka oleks. Kuid kes elu tunneb ja silmi iseteadwalt ei sulu, see teab, et elu ise igal pool jätab wabaks laia ääre korrektuuride jaoks. Wana kreeklaste wanasõna, „Kõik jookseb“, on tõde igal ajal. Kõik on woolus . . . kõik edasiliikumises . . . kõik ülemineku s . . . teadus, maailma ajalugu, elu . . . ja liihikest aega elaw inimene peaks mõtlema, et ka ei waja lehekülje äärt? Mingu keegi kord suurde raamatukogusse! Sinna on kokku kuhjatud aastasadade õppejaawutused ja tarkus. Aga nüüd wõetaku köide köite järele ja otsitagu tarkust, mis nendes sisaldub . . . ah kui naiiw paistab meile olewat see tarkus, kui lapselik see, mida aastasadade eest nimetati „teadusteks“; isegi kui me kohtame autorit, kes kiitleb oma teadusest, mõtleme me: oleksid ja ometi jätnud lehekülgele waba ääre!

Maailma ajalugu on waimustusega ja kõige jõupingutustega kirjutatud raamat. Mõni lehekülg on kirjutatud ka were ja pisaratega. Aga ükski leht ei ole ilma ääreta, s. t. muutuseta jäänud. Kas muutused alati õnnetoowad olid, on iseasi ning wõib kõrwale jääda. Kuid ikka ja ikka muudetakse teksti. Pea punase, pea musta tindiga. — Kuidas otsustatakse küll mõne aasta pärast meie aja üle! Jumal tänatud, et ka maailma ajalool oma waba äär on, ja et suur ilmawalitseja ikka ja jälle äratab waime ja käsi, kes korrigeeriwad teksti.

Kõiges, mida inimene kirjutab, peaks ta jätma parandusteks lehe küljele waba ääre. Meil ei ole kunagi respekti tuulelipu wastu . . .“, aga kui inimene waatab ellu, ka oma enese ellu selge silmaga ja puhta südametunnistusega ning oma elu lehte ausalt rewideerib ja uue mõistusega, uue rõõmu ja armastusega algab uut lehekülge, siis ei ole ta tuulelipu sarnane, mida kõigutatakse tuulest sinna ja tänna, waid ta wõrdub puule, mis tormides kindlasti seisab ja oma juured ajab ikka sügawamale. Jäta lehekülgele waba äär! Sa wajad seda õigeajalisteks korrektuurideks!

Ükšiku nr. hind 20 senti.

Kuidas wõib noorsugu inimesi aidata?

(Algus waata lhk. 85.)

enam pattu teha ja ülekohtu all kannatada, waid et meie wõime nendest kõigist lahti saada. Ewangeelium näitab meile elawa Jumala suurt armastust, kes andis oma ainusündinud Poja, et inimkonda päästa. See oli tõeliselt rõõmusõnum. Seda teades tuleb nagu iseeneses t meie hinge tänutunne, kuid ühtlasi ka aukartus. Me tahame selle olewuse sootwe täita, kes meid on armastanud sarnase igawese armastusega. Meisse asub jumalakartus. Sel ewangeeliumi läbi esilekutsutud hingelisel muutusel on hoopis rohkem wäärtust, kui omale wast ettekujutada oskamegi. Paulus ütleb: „Jumalakartus saadab kõigile asjadele kasu ja temal on sellesinatse ja tulewase elu tõutus. (1 Tim. 4, 8). Kas ei ole see ülelw asi, olla warustatud sarnase kindla teadmisega. Tõesti, ustaw on see sõna ja kõige wastuwõtmise wäärt (1. Tim 4, 9).

Ei ole ühtegi kõrgemat elu-eesmärki, kui selle rõõmu sõnumi kandmine maailma. Ei ole ühtegi teist niiwõrd mitmekülgset ideaali, kui ,ewangeeliumi põhimõtted enesesse wastu wõtta ning nende järgi elada. Siis, kui need on meie südame üheks osaks saanud, wõime ka teistele seda edasi kanda, ning me wõime seda eneste kohta kirjutatuks lugeda, mida Paulus Timoteusele kirjutas: „Pane tähele iseennast ja õpetusi; jää kindlasti nende sisse; sest kui seda teed, siis wõid sina nii hästi iseennast, kui neid, kes sind kuulelwad, õndsaks teha.“ (1. Tim 4, 16).

See noorus, kes on sarnase aulise rõõmusõnumi kandja, on tõeliselt nagu kaste, millega Laulja teda oma 110 laulus wõrdleb. Nagu kaste maad karastab, omandades päikese tõustes enesele suurepäraliselt hiilgawa ning puhta läike, nii on ka noorus, mis on warustatud selle suure elu eesmärgiga. See noorus toob jahutust inimeste hingedesse. Inimsüdamed jänunelwad lohkuse ja sõbralikkuse järgi. Seda pakub neile ewangeeliumist läblimbutatud noorus. Alles ewangeelium tõstab inimese loomast kõrgemale, kuulutades, et pääle surma kord tuleb ülestõusmine, millele siis järgneb igawene elu. Meie maine elu on ettewalmistus sellele igawesele elule. See annab inimesele lootust, näidates, et elul on ometi mingisugune mõte. Ewangeelium teeb inimese tõeliselt inimeseks.

On niipalju põhjusi ewangeeliumi kandmist nimetada nooruse kõigeülemaks elu eesmärgiks. Ainult see noorus, kel on sarnane siht, wõib inimsugu kõige rohkem aidata.

R. W. Winglas.

Wäljaandja: S. P. Aõw. Eesti Liit. Tellimised kui ka rahasaadetused saata Amanda Nuka'le, Merepuiestee nr. 14-a Tallinnas.

Wastutaw toimetaja: M. Bärengrub. Merepuiestee nr. 14-a, Tallinnas.

Tegewad kaastöölised: L. Nikkar; Ed. Mägi; Ed. Ney.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükikoda. Pikk tän. 2. 1929.